

כהן גדול פרק שביעי נזיר

(א) [מקפחא פיה ע"ש
מוס' אהלו פ"ד ע"ש עס
וס אהלו ר' אלעזר,
(ב) פאה פ"ב מ"ו, א פאה
פ"ב מ"ב ובה נה"ל.]

נוסחת הריב"ן

(א) קודם שהולט פעמים
שבעה ימים פעמים י"ד יום
ועתה מתוך הסגר כו' אותן
ימים קודם שמתלט דמפרשי
קראו ה"פ"ד (ב) ועד שלא:
(ג) ו"ש"מ כו' ש"מ למה
כ"כ"ד: (ד) שאין טעון האזה
(ה) ח"י חייבין: (ו) קא:
(ז) אטריך ליה למימר:
(ח) קבלו: (ט) כ"פ"ב דפאה:
(ע) כ"ג גרנות טעון כ"ג פאות:
(פ) דה"ל למתאם על אהילה
דלר"ע כו' מני אמר על
אהילו ולפיכך אמר נמי בני
רביעית דס' מעט ומשע
ה"ס"ג:

הגהות הב"ח

(א) בסמנה והלוי
הדברים: (ב) ר"ש ד"ה
וכי אלעזר וכו' ר"י בן
מניא הוא דגמר לה:
(ג) ד"ה אמרתי לו לר'
יהושע בן פתח ראש
כלום נקי: (ד) ד"ה רביעית
עצם דלגבי עצם
כשעורה:

הגהות מהר"ב

(א) חוס' ד"ה שקבלו כו'
פ"י שממית ולגבה מינות
שממית ולגבה מתקין.
וכ"כ שממית ולגבה
עשאו: [ב] ב"א ושללו
למס' הללך ואמר כ"ל:

הגהות התוספות

1. כ"ל ד"ה והכמים.

לעזר רש"י

אני"ס [אני"ס] שבת
(צמח רחמי).

מוסף רש"י

בזרע שבת וחדל להכי
נקטו הי שאין דרכן לעשות
מתן ערובה אלא זורע
למלך נעלמה כשנים
ושלשה מקומות. שבת,
אני"ס (נד"ה נא).

מה ימי חלוטו טעון תגלחת. ופירין דמפרש בהו קרא: גמרו.
היינו ימי חלוטו: ימי הסגרו. אלו ימים שהוא מוסגר קודם (א) שמתולט
פעמים י"ד יום ונטהר בתוך ימי הסגר שכן עולין לו אותן ימים:
אלו ימי חלוטו. שאינם טעונין תגלחת ועוד (ב) אלא נטמא כטומאת

מה ימי חלוטו טעון תגלחת אף ימי ספרו
ומה ימי חלוטו אין עולין לו מן המנין אף ימי
ספרו יכול אף ימי הסגרו כן והדין נותן
"חלוט משכב ומושב" וימי הסגרו
מטמא משכב ומושב אם למדת לימי חלוטו
שאין עולין לו מן המנין אף ימי הסגרו אין
עולין לו מן המנין אמרת לא אם אמרת בימי
חלוטו ישכן חלוטו טעון תגלחת ומביא
קרבן לפיכך אין עולין תאמר בימי הסגרו
ישאין טעון תגלחת ואינו מביא קרבן לפיכך
יעלו למנין מכאן אמרו ימי ספרו וימי גמרו
אין עולין לו מן המנין אבל ימי חוב והזבה
והסגרו של מצורע הרי אלו עולין לו קתני
מיהת לא אם אמרת בימי טומאה שכן
מבטל בהן את הקודמין תאמר בימי חלוטו
במאי אילימא בנזירות מועטת הא בעינן
גידול שער אלא לאו בנזירות מרובה וקתני
שאין עולין לו מן המנין אלמא לא סלקין
ליה ו"מ: מתני' אמר רבי אלעזר משום
ר' יהושע וכל טומאה מן המת שניזר מגלח
עליה חייבין עליה על ביאת מקדש וכל
טומאה מן המת שאין הניזר מגלח עליה אין
חייבין עליה על ביאת מקדש א"ר מאיר לא
תהא זו קלה מן השרץ: גמ' ורבי אלעזר
משום רבי יהושע גמר לה והא משום רבי
יהושע בר ממל גמר לה דתניא (א) אמר רבי
אלעזר כשהלכתי לערדסקיא מצאתי את
ר' יהושע בן פתח ראש שהיה יושב ודן לפני
ר"מ בהלכה כל טומאה מן המת שהניזר מגלח
עליה חייבין עליה משום מקדש וכל
טומאה מן המת שאין הניזר מגלח עליה אין
חייבין עליה משום ביאת מקדש אמר לו אל
תהא זו קלה משרץ אמרתי לו כלום אתה
בקי ברבי יהושע בר ממל אמר לי הן כך
אמר לי רבי יהושע בר ממל משום רבי
יהושע כל טומאה מן המת שהניזר מגלח
עליה חייב עליה משום ביאת מקדש וכל
טומאה מן המת שאין הניזר מגלח עליה
אין חייבין עליה משום ביאת מקדש הוי
משום רבי יהושע בר ממל גמיר לה אמרו
שמע מינה כל שמעתתא דמתאמרה בני
תלתא קדמאי ובתראי אמרינן מציעאי לא
אמרינן אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן
נמי תנינא (א) אמר נחום הלבלר כך מקובלני מרבי מיאשא שקיבל מאבא
שקבל מן הזוגות שקבלו מן הנביאים הלכה למשה מסיני (ב) בזרע שבת
והרדל בשנים ושלשה מקומות שנותן פאה מכל אחד ואחד ואילו יהושע
וכלב לא קחשיב ש"מ: מתני' אר"ע דנתי לפני רבי אלעזר מה אם
עצם כשעורה שאינו מטמא אדם באהל הניזר מגלח על מגעו ועל
מגעו ועל משאה אמר לי מה זה עקיבא אין דנין כאן מק"ו וכשבאתי והרציתי
(ב) דברים לפני רבי יהושע אמר לי יפה אמרת אלא כן אמרו הלכה:
גמ'

על אהלו לא אמר נמי בני רביעית דס': אין דנין כאן מק"ו. וכגמי מפרש (מאי קאמר: אין דנין כאן מק"ו.) לפי שאין דנין קל ומומר מהלכה:
גמ'

ואהל רוצע עצמות וכלים הנוגעים צמת: לא תהא זו קלה מן
השרץ. דכתיב ביה כהדין דחייבין עליה על ציאת מקדש:
אמר ר"ע דנתי לפני ר' אלעזר כו' אמר לי מה זה (ר) עקיבא
אין דנין כאן מק"ו ולא פירש לו טעמיה וטעמא דר' אלעזר

שאין דנין ק"ו מהלכה (ו) [אלא] כן
[אלמדין] הלכה. בגמי מפרש דעלם
כשעורה הלכה ואין דנין ק"ו מהלכה:
ורבי אלעזר משום ר' יהושע.
קמס שהוא רבי יהושע בן חנניה
גמיר לה והא משום ר' יהושע בן
ממל גמר לה: דתניא אמר
ר' אלעזר כשהלכתי לערדסקיא
מצאתי ר' יהושע בן פתח ראש. כך
סס אצו שהיה יושב ודן לפני ר"מ
כל טומאת מת כו' אמר לו [כלום]
אתה בקי בר' יהושע בן ממל אמר
[לי] הן כך א"ר יהושע בן ממל כל
זה מדברי ר' אלעזר אלמא מרבי
יהושע בן ממל גמיר ליה:

ש"מ מירחא דמיתאמרא [בני תלתא] קדמאי ובתראי אמר

מציעי לא אמר. ה"ג ר' יהושע בן
חנניה אמר לר' יהושע בן ממל ור'
הזכיר רבי אלעזר שהיה אחרון ורבי
יהושע בן חנניה שהוא הראשון ורבי
יהושע בן ממל שהוא האמצעי לא חס
להסיקו: שקיבל מן הזוגות.
הלל ושמואל והס קיבלו משמעיה
ואבטליון ומיהודה בן טבאי ושמעון
בן שטח שקיבלו מן הנביאים חגי
זכריה ומלאכי שקבלו הלכה למשה
מסיני בזרע שבת ומרדל (וכו')
בשנים וג' מקומות שחייב צפאה
מכל אחד ואחד כך גירסת הספרים
ולא גרסינן ליה דהך משנה שנויה
במסכת פאה (פ"ג מ"ג) גזי מחלוקת
דר' עקיבאי [במנמן] פאה וש"ר
קלחיס לחיס ר"ע אומר דהו מכל א'
ואחד וחכמים אומרים מאחד על
הכל ומודים חכמים בזרע שבת כו'
והכי גרסינן צפ"ב דפאה (מ"ה) הזרע
שדה כו' מיני חטין פ"י א' שממית
ולגבה [עשאון] גורן אחד נותן פאה
אחת כו' גרנות כו' פאות מעשה
זרע ר"ש איש המצפה וצא לפני
ר"ג ועלו ללשכת הגזית ושללו
לנחום (א) הלכה ואמר כך מקובלני
מר' מיאשא כו' שני מיני חטין
עשאון גורן אחד נותן פאה אחת
שתי גרנות נותן שתי פאות ואילו
יהושע וכלב האמצעים לא קחשיב:
עלם

ס א ב מ"י פ"ו מהל'
טומאת זרע הלכה
יא קמ עשין ליה:
ס ג ד מ"י ע"ש הלכה י'
ס ה ו מ"י פ"ו מהל'
טומאת הלכה ט:
ס ז ח מ"י פ"ג מהל'
טומאת הלכה
יא קמ לוי' סד:
ע ה מ"י פ"ג מהלכות
ממנות עינים הלכה
יא:

פ"י הרא"ש

אילימא בניזר מועטת
שאין לו לפנות רק לי יום
מהלכות צרעתו עד סוף
נזירותו הא בעי גידול
שער. ואסאי אצטרך ליה
למילך בקיור דאין עולין לו
אלא לאו בניזר מרובה
שיש לו יותר מלי יום
משהחליטה (א) צרעתו עד
סוף ימי נזרו וקתני שאין
עולין: ור"א מר' יהושע
חסם שהוא ר' יהושע בן
חנניה גמיר לה: מצאתי את
רבי יהושע בן פתח ראש
כך שם אביו אמר ליה הן
אמר לו כך אמר ר' יהושע
בן ממל: ש"מ כל מלחא
דמתאמרא בני תלתא
קדמאי ובתראי אמרינן
מציעאי לא אמרינן שהרי
רבי יהושע בן חנניה אמרה
לר' יהושע בן ממל ור"י
בן ממל לר"א ורבי כספדר
הבשנה הוכיח לר"י בן
חנניה שהוא ראשון ור"א
שהיה אחרון ואילו ר"י חס
מכל האמצעי לא חס
להוכיח: שקבל מן הזוגות
וכי' בזרע שבת או חרדל וכי'
ב"ב או ג' מקומות שהוא
נותן פאה מכל א' וא'. כך
כתוב הגרסא בספרים
ולתלתא לוק (גזירה) [גירסא]
דבשנה זו שנויה בפ"ג
דמ"ב פאה גבי מחלוקת
דר"ע וחכמים הממיר
שהיו ושיר קלחיס לחיס
ר"ע או נותן פאה מכל א'
ואחד וחכ"א מאי על הכל
ימורים חכמים לר"ע
בזרע שבת או חרדל וכי'
אבל משנה זו היא שנויה
פ"ב דפאה הזרע שהיה
(ארבע) [שני] מיני חטין
אם עשאון גורן א' נותן פאה
א' כו' גרנות נותן ב' פאות
מעשה שזרע ר"ש איש
המצפה וצא לפני ר"ג ועלו
ללשכת הגזית ושללו אמר
נחום הלבלר כך מקובלני
מר' מיאשא שקבל מאביו
שקבל מן הזוגות שקבלו
מן הנביאים הלכה למשה
מסיני הזרע שהיה וכי'
יאילו יהושע וכלב לא
קאמר אלמא אין קפידא
אם מרדל מן האמצעים:

(א) אולי כ"ל משכבה ימי
נעמור.

כהן גדול פרק שביעי נויר

נו.

עין משפט
גר מצוה

6 שנת קלב. פסחים פא.
7 פסחה פח. 8 וכן נחמס'
דחולין ט: ד"ה חסמ.

נוסחת הריב"ן

א) פהי: (ב) להחזיק: (ג) אחר
ואחר: (ד) שלשים יום ואין
צדק כלום דעיר טמא יוכל
לעשות תגלח טומאה
וקרבן טומאה ואפילו לאחר
כמה ימים הריב"ן אחר:
מה"ד ומיבין: כו':
ה) טומאה לתחול [ונמננס
הוא]: (ו) כספק: (ז) כי טומאה
דליכא אלא מרי בעול
ונבעלת: (ח) דלא ידע:

הגהות הריב"ן

א) רש"י ד"ה איבעיא וכו'
דנין באן ק"ו היכי:
ב) ד"ה אמר רבה וכו'
אלא מרי הריב"ן ומיבין:
בעול ונבעלת נמחק:

גילוי הש"ס

חוב"ל ד"ה וסופרין
שלשים יום: ל"ן וזו שני
לקמן דף נע ע"ב:

הגהות מהר"ב

א) רש"י ד"ה אמר רבה
וכי ה"ל בלבו וכו' אלא
חרי כטובה לדיכא אלא חרי
בעול ונבעלת כ"ל:
ב) תורה: ע"ש וכו' מה
שהוא מנחם על כל אדם
בזהל וכו' כ"ל א"ת:
ג) ד"ה וסופרים וכו'
וקרבן טומאה כספק. ל"ג
ע"י א"ת:

מוסף רש"י

עצם כשעורה הלכה
רבי. שיהי ר"ע דן קל
וחומר מינין לרביעית דם
התם שהטור מגלה על
אהלה. ק"ו מה ע"ש
כשעורה שאינו מטמא בזהל
נזיר מגלה על מנעו ומשאו.
רביעית דם שמתמאה בזהל
דכתיב ועל כל נפש מת לא
יבא. אינו דין שהטור מגלה
עליו, ואמר ליה רבי אליעזר
עקבא ע"ש כשעורה הלכה
למשה מסיני שיהא נזיר
מגלה עליה ורביעית דם
אחיה בא ללמוד ממנה בק"ו
ואין דנין קל וחומר מהלכה,
דלא ימנה מורה שבעל פה
לידע: כ"ג מדות (שבת
קכב): או: ע"ש כשעורה שהטור מגלה על
מנעו בק"ו ואין דנין ק"ו מהלכה אלא מדבר
המכונן במורה (פסחים פא.). הדרן עלך בהן גדול

גמ' איבעיא להו. (א) ה"ל דקאמרי במתני' ר' אליעזר ור' יהושע
דאין דנין (ב) ק"ו היכי קאמרי מי אמרינן ע"ש כשעורה
הלכה למשה מסיני דנזיר מגלה עליו ורביעית דם קל וחומר
מע"ש כשעורה דנזיר מגלה עליו ואין דנין קל וחומר מהלכה אי
לאו במידי דמרויחו גמירי מהלכה עליו ואין דנין קל וחומר מהלכה
או דילמא הכי קאמרי רביעית דם
הלכה למשה מסיני דמטמא את האדם
בזהל וע"ש כשעורה קל וחומר כלומר
ומע"ש כשעורה קל גמירין קל וחומר
דברביעית דם י"ה נזיר מגלה
וקאמרי ליה אין דנין ק"ו מהלכה שאין
למדין קל וחומר ממדי דלא גמירי
לה אלא מהלכה אי לאו דאחיה ליה
מן המקרא: פ"ט ע"ש כשעורה
[הלכה]. שהטור מגלה עליו ורביעית
דם קל וחומר ואין דנין קל וחומר
מהלכה:

הדרן עלך בהן גדול

שני נזירים. שקיבלו עליהם
נזירות ביחד: שאמר להן
אחד ראיתי את אחד מכם שנטמא.

ה"ו נאמן (א) להחזיקו בחזקת טומאה
כל זמן שאין מכחישים אותו דהא
או הודע אליו חטאתו כמי (ויקרא ד)
(או הודע אליו) מכל מקום: ואינו
יודע איזה מכם. משלימין לנזירותן
ומגלחין ומביאין קרבן טומאה וקרבת
טהרה בשותפות: ואומר. אחד מהן:
אם אני הוא כו'. ועדיין אינן מותרין
לשמות ציין לפי שיכול לומר על כל
אחד (א) שמה טמא היה ותגלחתו
שיגלה עכשיו היא תגלחת טומאה
אלא חוזרין וסופרין עוד שלשים יום (ב)
ומביאין קרבן טהרה בלזבד מן
השותפות: ואומר. אחד מהם אם
אני הוא הטמא קרבן טומאה (א) היה
שלי וקרבת טהרה שלך זה של עכשיו
קרבן טהרה כו' ומעכשיו מותרין
לשמות ציין: **גמ' אבל הכא.** כיון דהוה תלתא שנים נזירים והאי
דקאי גביהו אע"ג דקיימי ברה"י ליה ספק טומאה ברה"י
דספיקו טהור: **אמר רבה בר רב הונא.** כגון דקאיס (א) האחד בלזבד
ואומר ראיתי טומאה שזרקה לציניכס מצפניס דלא הוה להו אלא
תרי (ב) (כ) כבעול ונבעלת: **דיקא נמי.** דלא קאי בהדיהו דקאמרי
ואינו יודע דאילו היה קאי בהדיהו אי אפשר דלא (א) הוה ידע:
וקא

הוא כלומר ויצאו שניהם קרבן טהרה והא
דבר שאפשר להיות והכא בודאי אחד טמא ויש לומר דספק טומאה ברה"י
מוקמינן אחזקתיה וילפינן ליה מקרא פרק קמח דחולין (דף י:): להעמיד כל דבר אחזקתיה אף על גב דודאי אחד טמא כיון דלא
ידעינן ליה ואף על גב דבפרק קמח דחולין (ג"ז ע"ש) למאי דקא סלקא דעמיה קאמרי התם הילכתא גמירי לה ומשמע התם דספק
טומאה ברשות הרבים לאו משום חזקה אלא נגמר מסוטה במתקנה לא קאי הכי ובמקום אחר [בכ"ט מסכת נדה] מפורש באורך:
דקתני

עצם כשעורה הלכה. דנזיר מגלה עליו דמקרא לא אחי דכתיב
על כל נפשות מתו לא יבא מידי דמיתמא בציאה ורביעית
דם צעי לאגמורי מיניה מק"ו: או דילמא רביעית דם הלכה. מה
שהוא מטמא (א) בזהל דלית להו נפשות (ב) מה לרביעית דם דלדבריה
משמע דם חאי לוג שהוא שיעור שמי
נפשות והלכה למשה מסיני הוא
דמטמא בזהל ברביעית: וע"ש כשעורה
קל וחומר. כלומר מע"ש כשעורה צעי
ללמוד שיגלה על אהל רביעית דם:
ואין דנין קל וחומר מהלכה. פי'
מכא חומר שהוא הלכה למשה מסיני
לא נעשה קל וחומר מ"ש רביעית דם
קל וחומר וע"ש כשעורה הלכה:

הדרן עלך בהן גדול

שני נזירים שאמר להם אחד
וכו'. לר"ך לומר שהן שותפין
ש"ס היו מכחישים אותו לא היה נאמן
כדאמרי' בקידושין צ"פ האומר (ד' סה):
עד אחד בהכחשה מי מהימן:

מגלחין ומביאין קרבן טומאה
וקרבן טהרה ואומר
אני הוא הטמא קרבן טומאה שלי וקרבת
טהרה שלי ומביאין קרבן טהרה ואומר אם
אני הוא הטמא קרבן טומאה שלי וקרבת
טהרה שלי וזה קרבן טהרה ואם אני הוא
הטהור קרבן טהרה שלי וקרבת טומאה שלי
זה קרבן טהרה ואם אני הוא
שלא קרבן טהרה ואומר אם אני הוא
הטהור קרבן טומאה שלי וקרבת טהרה שלי
(זה קרבן טהרה):

וְסוֹפְרִין שְׁלֹשִׁים יוֹם וּמְבִיאִין
קרבן. בשותפות: קרבן
טומאה. חטאת העוף ועולת העוף
אזל אשם לא מיתמי על הספק
ג' וקרבת טומאה כספק. עולת העוף
תהא נדבה וחטאת ספק ולא
תאכל ואשם שאינו מניח אינו
מעכבו כרבת דפרק ג' (לעיל דף י:):
וחכמים אומרים הציא חטאתו ולא
הציא אשמו מונה ועדיין אסורין
לשמות ציין וליטמאות למתים ולכן

סופרים עוד שלשים יום: **באומר** ראיתי שזרקה טומאה ביניכם.
והוא עומד מרחוק דהוי ספק טומאה ברשות היחיד ואם תאמר
אם כן יציא כל אחד קרבן טומאה ודאי דכל ספק טומאה
ברשות היחיד שורפין עליה [מרומה] ויש לומר דלא גמירי
מסוטה אלא דבר שאפשר להיות כסוטה דאפשר שנטמאת אבל
הכא לא אפשר לטמאות שניהם דודאי אחד טהור ואם תאמר
אם כן מצי פריך מעיקרא והא ספק טומאה ברשות הרבים
הכא דמטהרין נמי מסוטה גמירין לה ולא ילפינן אלא
דבר שאפשר להיות והכא בודאי אחד טמא ויש לומר דספק טומאה ברשות הרבים
מוקמינן אחזקתיה וילפינן ליה מקרא פרק קמח דחולין (דף י:): להעמיד כל דבר אחזקתיה אף על גב דודאי אחד טמא כיון דלא
ידעינן ליה ואף על גב דבפרק קמח דחולין (ג"ז ע"ש) למאי דקא סלקא דעמיה קאמרי התם הילכתא גמירי לה ומשמע התם דספק
טומאה ברשות הרבים לאו משום חזקה אלא נגמר מסוטה במתקנה לא קאי הכי ובמקום אחר [בכ"ט מסכת נדה] מפורש באורך:
דקתני

זמא ולא חשו על מה שהקריב קרבנותיו לחצאי: באומר ראיתי שזרקה טומאה ביניכם. שהיה מרוחק מהם ד' אמות והשתא
לא הוה אלא חרי דהו"ל ספק טומאה ברשות היחיד:

א א מ"י פ"ט מהלכות
נזירות הלכה ד':
ב ב ג מ"י ע"ש הל' טו
ופ"ד מהלכות אבות
הטומאה הל' א ופ"ט ע"ש
הלכה ח ופ"ט ע"ש הלכה
ז:
ג ד מ"י פ"ט מהלכות
נזירות הלכה טו:

הגהות התוספות

1. ל"ג על נפש מת. 2. ל"ג
על כל נפשות.

פ"י הרא"ש

איבעיא להו עצם כשעורה
הלכה. רנזיר מגלה עליו
דמקרא לא אחי דכתיב על
כל נפשות מת לא יבוא
דמשמע דלא הוהה אלא
על דבר שמתמא באהל
ורביעית דם צעי לאגמורי
מניה בק"ו וקא"ל ר"א אין
כאן ק"ו משום דאין דנין
ק"ו מדבר (שאינו) [שהוא]
הלכה: או דלמא רביעית
דם הלכה מה שהוא מטמא
באהל דכתיב על כל נפשות
זה יקרב לשם מי שהוא זה יקרב
לשם מי שהוא: **אם אני הוא**
הטמא קרבן טומאה. שנעשה ככר
שלי וקרבת טהרה שנעשה ככר שלך
(זה קרבן טהרה):

סליק פירקא
פ"ח ב' נזירים שאמר להם
אחד וכו' ומיירי שהם
שותפים שאם היו
מכחישים אותו לא היה
נאמן כדאימת בקדושין כל
האומר דע"א בהכחשה
לא מהימן: מגלחין
ומביאים וכו' לאחר שילכו
ל' יום שלהם: אם אני הוא
הטמא קרבן טומאה (א)
שנעשה כבר הוא שלי
וקרבן טהרה [שנעשה
מכר] הוא שלי: וסופרים
ל' שלשים יום מיום שנדר
הב: וקרבת טומאה כספק
היינו חטאת העוף הבאה
על הספק ואינה נאכלת.
מביא חטאת העוף לספק
טומאה נזיר ואשם לא
מיתמי כרבנן דאמרי לעיל
הביא חטאתו ולא הביא
אשמו מונה. נמצא זה
מביא קרבנותיו לחצאי אם
נזיר טהור הוא דעולה
ראשונה היחה חובה ועשה
הוא מקריב חטאת ושלמים
והזרו חכמים לדברי כן

א) דעיר זה סוגב על סוף דסופרים ל' יום שניים ומביאין קרבן טהרה וכו'. (ב) דעיר זה ש"ך נמתי' דלקמן (דף נע ע"ב) נמת אחד מהן
וכו' דהתם מביאין קרבן טומאה מספק וע"ז סוגב והיך דבר רבנו וע"ז בגליון הש"ס.

ד א מ"י פ"ט מהלכות
מיוחדת ה"ט טו:
ה ב מ"י פ"ט מהלכות
ע"י הלכה א סמל לזון
לא טע"ע י"ד סמן קפ"א
ספיק ב:
ו ג מ"י פ"ט מהלכות
מיוחדת ה"ט טו:
ז ד מ"י פ"ט מהלכות
ע"י הלכה א סמל שס
טו טע"ע י"ד ס"י קפ"א ספיק
ה ונכ"ד אלפס ממות פ"ג
ד"ר רפ"ט פ"ט:
ח ה מ"י פ"ט מהלכות ב
טו טע"ע שס ספיק ו:
י ו מ"י פ"ט מהלכות ב
טו טע"ע שס ספיק ו:
י"ג מ"י פ"ט מהלכות ב
טו טע"ע שס ספיק ו:

דקתני ואני יודע. דמשמע * שלא נודע לו מעולם משום דלא היה
בה"ס מדלל קתני שכתבי: וה"ל קא עביד הקפה.
[אזכר] השחמת הקפה: [באשה]. בראש האשה שאינה אסורה
בהקפה דדרשין בסומן כל שאינו בהשחמת אינו בהקפה:

וה"ל קא עביד השחמת וקן. דבספק
מגלחת מנורע מגלח וקני
בנער וקטנר בהשחמת וקן ובהקפת
ראש מספק:

המקיף את הקמן חי"ב. דכי
כתיב רחמנא לא תקיפו
פאת אף אפואות דקטן אזהר:

ורידך מאן בענה יהוין. שראש
גניס קטנים מגולמים
רשיתה עם פאותיה: א"ל חובה.

ראשנו הימה ורב הונא לנעמיה דאמר
בסומן הנשים מותרות להקיף דיון
דאינן באיסור דניקף לימננהו נמי
באיסור דמקיף: חובה תקברינהו
בגביה. דליקורא קא ענדא: כולהו
שני כו'. כשגגה שיואלת מלפני השליט:

מכדי תרוייהו כבידא יהו הקפת
כל הראש שמה הקפה. רב

הונא דאמר חובה מגלחה להו אכל
האיך היה עובר אע"פ שמגלח כל
ראש וקן רב אדא דאמר חובה
תקרינהו לזניה חובה נענשה:

במאי פליגי. מאי טעמייהו:

הונא דאמר חובה מגלחה להו אכל
האיך היה עובר אע"פ שמגלח כל
ראש וקן רב אדא דאמר חובה
תקרינהו לזניה חובה נענשה:
במאי פליגי. מאי טעמייהו:
והני נשי הואיל ולימננהו בהשחמתה
לימננהו בהקפה. צין להיות
נקפות צין להקיף אחרים ואפילו
נגדול מותרות: ורב אדא בר
אבהו סבר אהר המקיף ואחד הניקף
במשמע. פשטיה [נקרף] ודאי לניקף
אזהר רחמנא דהא פאת ראשם כתיב
דהיינו הניקף ומיהו מדקאמר לא תקיפו
ולא כתיב לא מוקפו הוסיף הללו גם על
המקיף כדי להקיש מקיף לניקף כלומר
כל היכא דניקף צר מיוצא הוא כלי' מקיף

דקתני ואני יודע. דמשמע * שלא נודע לו מעולם משום דלא היה
בה"ס מדלל קתני שכתבי: וה"ל קא עביד הקפה.
[אזכר] השחמת הקפה: [באשה]. בראש האשה שאינה אסורה
בהקפה דדרשין בסומן כל שאינו בהשחמת אינו בהקפה:

וה"ל קא עביד השחמת וקן. דבספק
מגלחת מנורע מגלח וקני
בנער וקטנר בהשחמת וקן ובהקפת
ראש מספק:

המקיף את הקמן חי"ב. דכי
כתיב רחמנא לא תקיפו
פאת אף אפואות דקטן אזהר:

ורידך מאן בענה יהוין. שראש
גניס קטנים מגולמים
רשיתה עם פאותיה: א"ל חובה.

ראשנו הימה ורב הונא לנעמיה דאמר
בסומן הנשים מותרות להקיף דיון
דאינן באיסור דניקף לימננהו נמי
באיסור דמקיף: חובה תקברינהו
בגביה. דליקורא קא ענדא: כולהו
שני כו'. כשגגה שיואלת מלפני השליט:

מכדי תרוייהו כבידא יהו הקפת
כל הראש שמה הקפה. רב

הונא דאמר חובה מגלחה להו אכל
האיך היה עובר אע"פ שמגלח כל
ראש וקן רב אדא דאמר חובה
תקרינהו לזניה חובה נענשה:

במאי פליגי. מאי טעמייהו:

הונא דאמר חובה מגלחה להו אכל
האיך היה עובר אע"פ שמגלח כל
ראש וקן רב אדא דאמר חובה
תקרינהו לזניה חובה נענשה:
במאי פליגי. מאי טעמייהו:
והני נשי הואיל ולימננהו בהשחמתה
לימננהו בהקפה. צין להיות
נקפות צין להקיף אחרים ואפילו
נגדול מותרות: ורב אדא בר
אבהו סבר אהר המקיף ואחד הניקף
במשמע. פשטיה [נקרף] ודאי לניקף
אזהר רחמנא דהא פאת ראשם כתיב
דהיינו הניקף ומיהו מדקאמר לא תקיפו
ולא כתיב לא מוקפו הוסיף הללו גם על
המקיף כדי להקיש מקיף לניקף כלומר
כל היכא דניקף צר מיוצא הוא כלי' מקיף

דקתני ואני יודע. דמשמע * שלא נודע לו מעולם משום דלא היה
בה"ס מדלל קתני שכתבי: וה"ל קא עביד הקפה.
[אזכר] השחמת הקפה: [באשה]. בראש האשה שאינה אסורה
בהקפה דדרשין בסומן כל שאינו בהשחמת אינו בהקפה:

וה"ל קא עביד השחמת וקן. דבספק
מגלחת מנורע מגלח וקני
בנער וקטנר בהשחמת וקן ובהקפת
ראש מספק:

המקיף את הקמן חי"ב. דכי
כתיב רחמנא לא תקיפו
פאת אף אפואות דקטן אזהר:

ורידך מאן בענה יהוין. שראש
גניס קטנים מגולמים
רשיתה עם פאותיה: א"ל חובה.

ראשנו הימה ורב הונא לנעמיה דאמר
בסומן הנשים מותרות להקיף דיון
דאינן באיסור דניקף לימננהו נמי
באיסור דמקיף: חובה תקברינהו
בגביה. דליקורא קא ענדא: כולהו
שני כו'. כשגגה שיואלת מלפני השליט:

מכדי תרוייהו כבידא יהו הקפת
כל הראש שמה הקפה. רב

הונא דאמר חובה מגלחה להו אכל
האיך היה עובר אע"פ שמגלח כל
ראש וקן רב אדא דאמר חובה
תקרינהו לזניה חובה נענשה:

במאי פליגי. מאי טעמייהו:

הונא דאמר חובה מגלחה להו אכל
האיך היה עובר אע"פ שמגלח כל
ראש וקן רב אדא דאמר חובה
תקרינהו לזניה חובה נענשה:
במאי פליגי. מאי טעמייהו:
והני נשי הואיל ולימננהו בהשחמתה
לימננהו בהקפה. צין להיות
נקפות צין להקיף אחרים ואפילו
נגדול מותרות: ורב אדא בר
אבהו סבר אהר המקיף ואחד הניקף
במשמע. פשטיה [נקרף] ודאי לניקף
אזהר רחמנא דהא פאת ראשם כתיב
דהיינו הניקף ומיהו מדקאמר לא תקיפו
ולא כתיב לא מוקפו הוסיף הללו גם על
המקיף כדי להקיש מקיף לניקף כלומר
כל היכא דניקף צר מיוצא הוא כלי' מקיף

דקתני ואני יודע. דמשמע * שלא נודע לו מעולם משום דלא היה
בה"ס מדלל קתני שכתבי: וה"ל קא עביד הקפה.
[אזכר] השחמת הקפה: [באשה]. בראש האשה שאינה אסורה
בהקפה דדרשין בסומן כל שאינו בהשחמת אינו בהקפה:

וה"ל קא עביד השחמת וקן. דבספק
מגלחת מנורע מגלח וקני
בנער וקטנר בהשחמת וקן ובהקפת
ראש מספק:

המקיף את הקמן חי"ב. דכי
כתיב רחמנא לא תקיפו
פאת אף אפואות דקטן אזהר:

ורידך מאן בענה יהוין. שראש
גניס קטנים מגולמים
רשיתה עם פאותיה: א"ל חובה.

ראשנו הימה ורב הונא לנעמיה דאמר
בסומן הנשים מותרות להקיף דיון
דאינן באיסור דניקף לימננהו נמי
באיסור דמקיף: חובה תקברינהו
בגביה. דליקורא קא ענדא: כולהו
שני כו'. כשגגה שיואלת מלפני השליט:

מכדי תרוייהו כבידא יהו הקפת
כל הראש שמה הקפה. רב

הונא דאמר חובה מגלחה להו אכל
האיך היה עובר אע"פ שמגלח כל
ראש וקן רב אדא דאמר חובה
תקרינהו לזניה חובה נענשה:

במאי פליגי. מאי טעמייהו:

הונא דאמר חובה מגלחה להו אכל
האיך היה עובר אע"פ שמגלח כל
ראש וקן רב אדא דאמר חובה
תקרינהו לזניה חובה נענשה:
במאי פליגי. מאי טעמייהו:
והני נשי הואיל ולימננהו בהשחמתה
לימננהו בהקפה. צין להיות
נקפות צין להקיף אחרים ואפילו
נגדול מותרות: ורב אדא בר
אבהו סבר אהר המקיף ואחד הניקף
במשמע. פשטיה [נקרף] ודאי לניקף
אזהר רחמנא דהא פאת ראשם כתיב
דהיינו הניקף ומיהו מדקאמר לא תקיפו
ולא כתיב לא מוקפו הוסיף הללו גם על
המקיף כדי להקיש מקיף לניקף כלומר
כל היכא דניקף צר מיוצא הוא כלי' מקיף

(ו) וקא עברי (ב) על לאו דהקפה. דמגלחת אינו לזכור יש זה משום
(א) לא תקיפו: אהר שמואל ב"ש וקטן. כגון שהיו שני נזירים הללו
שמי נשים או שני קטנים דלא מיחייבי להקפה: אמאי. מגלח
ארבע מגלחות והא קא עבר דברתי מגלחות קמייחא משום לאו
בדלחא שמיחא את פאת (ט) וקני (ס) שכן
מגלח [כל] שערו ואלוהי מינייהו
קעבר משום הקפה: והא קא עביד
השחמה גרסי: א"ל רב אדא בר
אבהו רב הונא לנידך. דלמרת
דהמקיף את הקטן מייד (ג) קטנים
דלימננהו מגולמין כל הראש כדאורחיהו
דלויגי דקמגלחי להו כדי להבדיל
למחר המולי מאן קמגלח להו:
אמר ליה חובה. כך שמה דלשמו
דרב הונא דקטנר רב הונא דלשה
לא מיפקדא אלאו דהקפת הראש
אראש אחרים כלל: אמר ליה רב
אדא (ד) תיקברינהו לזניה. דלידך
דלמרת המקיף את הקטן מייד כי
מקפת ליה אשה נמי מיידת אכל
לדידי אפילו גדול המקיף את הקטן
פטור והוא הדין נמי לאשה וכן
נגדול המקיף את הגדול מייד והוא
הדין לאשה: מכדי תרוייהו סבידא
להו דהקפת כל הראש שמה הקפה.
והא הוה להו הקפת כל הראש
לזניו דרב הונא: במאי פליגי.
כלומר מאי איכא צינייהו דמאן
דלסק נגדול (ה) אמאי שרי ב"ש:
והני נשי הואיל ולימננהו בהשחמה.
לית להו זקן לימננהו בהקפה כלל
שאפילו אשה המקפת את הגדול
פטורה: רב אדא בר אבהו סבר
כי אמר רחמנא לא תקיפו אחד הניקף
ואחד המקיף במשמע. ולהא מילתא
אימקש ניקף למקיף דכל היכא
דניקף מייד מקיף נמי מייד לא שנה
איש ולא שנה אשה: והאי קטן
הואיל והוא גופיה לא מיחייב. משום
יכול

תורה אור השלם

1. לא תקפו פאת
ראשם ולא תשחית את
פאת זקנך: ויקרא יט כז
2. והיה ביום השביעי
יגלח את כל שערו את
ראשו ואת זקנו ואת גבו
ועינו ואת כל שערו
יגלח ובבשר את בגדיו
ודחץ את בשרו במים
ויקחה: ויקרא יט ט

נוסחת הריב"ז

(א) מספק על: (ב) משום לאו
דהשחמה דלא כי פאת זקן
שכן מגלח טו שערו ואלוהי:
(ג) מייד גבי בני דידך
דלמננהו מגלמין את הראש
כד אורחיהו: (ד) חובה:
(ה) מאי טעמא שרי:

הגהות הב"ח

(א) בני ד' מגלחת אמאי
והא קעביד: (ב) שם
לדידך מאן מגלח:
(ג) שם מרחיב סבידא
להו הקפת: (ד) רש"י
מעליד דיה דיקא וכו' ידע
מ"ה ואח"כ מ"ה
ורקעביד הקפה ועבר על
לאו דהקפה: (ה) ר"ח
אמאי וכו' פאת זקנך שכן:

גליון הש"ס

תוס' ד"ח וקתני בר
שלא נודע לו מעולם משום
ביתא כו' ע"כ ובמילתא ע"י
בכור שור שם:

הגהות מהר"ב

אז תורה והא קא עביד
הקפה וקן השחמה הקפה
בדלחא פ"ל א"מ: (ב) ר"ח
לפי שגמור וכו' בכל קיס
כל דדמי אלא קמ"ל דהקפת
כל הראש שמה הקפה
פ"ל א"מ וטעמיה:

הגהות התוספות

1. צ"ל פניה. 2. צ"ל בוקן
השחמה הקפה בראש.
והוא סב"ד. ואח"כ סב"ד
ב"ש שאינה אסורה כו'
פ"ל. 3. מייד כל נמק.
4. מייד למחר נמק.
5. מייד נמי נמק. 6. צ"ל
ה"ה. 7. צ"ל פאת ראשם.

נמי בר חובה הוא והואו קטן הואיל וגופיה לאו בר עונשין הוא ולא
מחייב מקיף ליה נמי לא מיחייב ואפי' איש שרי לנקופי לקטן ואין
למנוה מנא ליה להש"ס דרב אדא בר אבהו מותר לגדול להקיף את הקטן דמשמע ליה מדקאמר ליה לרב הונא ודידך מאן

מקיף להו דמשמע לדידי אפי' גדול מקיף לקטן אלא לדידך מאן מקיף להו והאי דלטייה היינו לפי סברתו דרב הונא דאמר לגדול להקיף
לקטן ואמר ליה ציון דלמרת לגדול להקיף לקטן גם האשה אסורה להקיף לקטן דלא ס"ל למדרש* לרב אדא לדרוש כל שיטתו בהשחמה ישו
בהקפה לפטור אשה המקפת אחרים ואע"ג דבדקדושי' צ"פ קמח (דף לה): דרשין הכי כל שיטתו בהשחמה ישו בהקפה כו' לפטור נשים
הניקפות צהיהו דרשה מודה רב אדא משום דפשטיה דקרא איירי צניקף אכל מה שדורש רב הונא נמי לא תקיפו אמקיף מלישנא דלא
מקיפו ומקישו להשחמת וקן לפטור האשה המקפת אפי' לגדול צהא ודאי פליג רב אדא לית לן להקיש הקפה להשחמה אלא במאי דאיירי
פשטיה דקרא כגון צניקף והשתא פליגי נמתרי רב הונא סבר דאשה שרי להקיף צין גדול צין קטן הואיל ואינה בהשחמה אינה בהקפה
צין להיות בהקפה דאיירי ציה פשטיה דקרא צין להקיף אחרים ורב אדא סבר דודאי אשה פטורה מלהיות ניקפת מהקישא דהשחמה דאיירי
ציה פשטיה דקרא אכל מלישנא דלא תקיפו דדרשין מינייהו לחייב גם המקיף גם האשה חייבת בהזהוה ולא נפטרה מהקישא דהשחמה ציון
דלא איירי ציה פשטיה דקרא ועוצרת צלאו אם הקיפה לגדול ופליגי נמי צקטן דרב הונא סבר גדול המקיף את הקטן מייד ולא מסתברא
ליה לרב הונא למידרש דמשום דלפקיה קרא צהך לישנא דלא תקיפו דמשמע אמקיף ואניקף למימר דהיכא דניקף לאו צר מיוצא מקיף

נמי פטור דהיינו למיגמר מגברא על גברא לא משמע ליה ורב [אדא] סבר דלהיני אפקיה קרא צהך לישנא למימר היכא דניקף לאו צר
מיוצא מקיף נמי פטור הילכך גדול המקיף לקטן פטור ונראה דקיי"ל כרב הונא דאשה שרי להקיף קטן וה"ה לגדול דסוגיא דהש"ס כותימה
בפרק קמח דבבא פטורה נמי אפי' דקאמר (ס"מ) מאי צינייהו איש דלמחר לאשה אקופי ליה קטן וקאמר דהשליט דהיינו האשה לאו צת מיוצא היא
אלמלא דאשה מותרת להקיף לקטן כרב הונא ומדנקט נמי* אשה ולא איש משמע נמי דאיש המקיף לקטן מייד נמי כרב הונא והוא מצי
למימר התם שהאיך אמר לאשה אקופי ליה גדול ציון דסוגיא אולא כרב הונא אלא הגדול לא יצבה שמוע לה שתקיפו כי הוא יתחייב
אכל קטן לאו צר מחאה הוא ולא צר עונשין הוא וא"ת ולרב אדא דמקיש מקיף לניקף וה"ה דניקף יקף למקיף וימנא כל היכא דמקיף לאו
צר מיוצא ניקף נמי פטור ויהיה מותר להיות ניקף מן העובד כוכבים וי"ל לרב אדא מקיף לניקף מקשינן משום דעיקר מיוצא דקרא
אניקף כתיב לא תקיפו פאת* דהיינו פאת דניקף למימר היכא דניקף צר מיוצא גם המקיף מייד ופי' הניקף לאו צר מיוצא הוא המקיף פטור אכל
כשהניקף צר מיוצא אף אם אין המקיף צר מיוצא אסור דקרא אפי' מקיף דמשמע מלישנא דלא תקיפו אניקף דמשמע מגופיה דפשטיה
דקרא אכל אלא צר מיוצא להקיש גופיה דקרא דהיינו הניקף למקיף דלא משמע אלא מלישנא צעלמא לא תקיפו ולא משמע דקרא דתע
דאם לא כן מנורע אמאי דחי לאו דהקפה והא אפשר לקיים שמייהו שיקיפוהו קטן ואשה ועובד כוכבים אלא שמוע מינה כדפרישית

וא"ת ולרב הונא דלא מקיש מקיף לניקף ואע"ג דניקף לאו צר מיוצא הוא מיחייב מקיף אס כן המקיף את העובד כוכבים לחייב
כמו המקיף לקטן והוכח לחלק משום דקטן אפי' לכלל מיוצא דהשתא מיהא לאו צר מיוצא הוא וטעמא דרב הונא לא תלי צהי אלא
משום דלא מקיש מקיף לניקף ונראה להר"ק דיש לומר הואיל וכתיב פאת ראשם אשכח אשכחל קאי קרא ולא אשכח כוכבים וצ"ע
דמתן השתא דמן הדין לא אינטרין קרא למדמי לא תעשה דהקפה דאף לאו השוה בכל קיס לן ב"ה דהקפת כל הראש שמה הקפה:

אמר

והשתא דריש לראשו דמיתר דבכלל כל שערו הוא ולקמן דריש וקני. ובכתיב עינו דריש (א) פי' היה מביא לכלל דשרט וכלל לרבות כל כגונו שער ונראה:

אמר

אז תורה והא קא עביד
הקפה וקן השחמה הקפה
בדלחא פ"ל א"מ: (ב) ר"ח
לפי שגמור וכו' בכל קיס
כל דדמי אלא קמ"ל דהקפת
כל הראש שמה הקפה
פ"ל א"מ וטעמיה:

א) צ"ל ונכות עינו דריש כפי' היה מביא דף טו ע"א לכלל דשרט וכלל וכו'.

